

MODEL POVEZOVANJA PROSTORSKEGA IN RAZVOJNEGA NAČRTOVANJA NA REGIONALNI RAVNI

PROJEKT V6-I652 V OKVIRU CILJNEGA RAZISKOVALNEGA PROGRAMA »CRP 2016«

DR. JANEZ NARED, DR. ALMA ZAVODNIK LAMOVŠEK, DR. DAMJAN KAVAŠ,
MAG. JELKA HUDOKLIN, MAG. IRENA HOČEVAR

SLOVENSKI REGIONALNI DNEVI, KRANJSKA GORA, HOTEL KOMPAS, 2017

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za gospodarski
razvoj in tehnologijo

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI
IN INVESTICIJSKI SKLADI

SLOVENSKI
REGIONALNO
RAZVOJNI
SKLAD

REGIONALNO (RAZVOJNO IN PROSTORSKO) PLANIRANJE

- Že leta 1958 so na seminarju Združenih narodov v Tokiu strokovnjaki s področja regionalnega planiranja izjavili, **»da je prostorsko načrtovanje integralni del gospodarskega načrtovanja in da sta oba dela kontinuirnega in kompleksnega procesa«** (Piha 1972).
- V skladu s tem načelom je bil v Jugoslaviji izdelan sistem družbenih načrtov, ki sta ga dopolnjevala dva podsistema:
 - sistem družbenih načrtov, ki je bil najbolj razvit in je deloval na gospodarskem in političnem področju.
 - sistem prostorskih načrtov, ki je bil mlajši, manj razvit in manj razširjen. Služil je za zagotavljanje humanih, gospodarskih, funkcionalnih in estetskih pogojev za človekovo življenje in delo.
- Regionalno planiranje je kot **»nekakšen most med družbeno razvojno politiko in njeno gospodarsko in tehnično uresničitvijo«** opredelil tudi Vrišer (Vrišer 1978, 5)

SEDANJA PRAKSA V SLOVENIJI

- V nasprotju s področjem prostora se razvojno načrtovanje osredotoča zlasti na regionalno raven v obliki obvezne priprave regionalnih razvojnih programov, ki so:
 - glede na finančne zmožnosti večinoma predimenzionirani,
 - njihova ključna pomanjkljivost pa je ravno premajhna preiščljeno prostorskega umeščanja projektov.
- To se je skušalo preseči v zadnjem obdobju, ko se je regionalnim razvojnim programom dodajalo posamezne prostorske sestavine (ni bilo ustrezne systemske rešitve).

V ČASOVNA NEUSKLAJENOST RAZNIH VRST NAČRTOVANJ

(Pogačnik in sodelavci 2006, 3, Jakhel, 1977)

Razvojno (gospodarsko) planiranje

Okvirno 5-6 letni, kratkoročni časovni horizont

Kratkoročni plani so v nasprotju z dolgoročnimi konkretni in detajlni.

Razdelujejo in konkretizirajo razvojne cilje in naloge.

Usmerjeno v reševanje trenutnih perečih problemov, konflikte rešuje le trenutno in to po prioritati akutnosti, prevladujejo parcialni ekonomski interesi.

Vsaj 10-20 letni časovni horizont

Dolgoročni plani nimajo operativnega, temveč konceptualni karakter.

Podajajo osnovni koncept razvoja in generalne strateške smernice ter s tem okvir za izdelavo kratkoročnih planov.

Usmerjeno v bodočnost, konflikte odpravlja s tem, da odpravlja pogoje, v katerih nastajajo, prevladujoči so interesi celotne družbe.

Prostorsko planiranje

CILJI PROJEKTA

- Cilj je priprava usklajenega in učinkovitega modela prostorskega in razvojnega načrtovanja na regionalni ravni, brez poseganja v obstoječo administrativno delitev pristojnosti občin in države:
 - oblikovanje nabora vsebin, ki so regionalnega/medobčinskega pomena;
 - integracija prostorskih vsebin in regionalnega razvojnega programiranja;
 - oblikovanje modela upravljanja na regionalni ravni;
 - preveritev predlaganega modela na izbranih regijskih projektih v sodelovanju z GIZ RRA.
- Tovrsten pristop ob zagotovitvi dobrega sodelovanja deležnikov in administrativnih ravni omogoča razvoj, ki je:
 - prostorsko racionalen
 - usklajen in
 - omogoča doseganje razvojnih sinergij in prebojev

REGIONALNI PROSTORSKI AKTI V ZADNJIH 15 LETIH

1) Regionalna zasnova prostorskega razvoja - RZPR

(Zakon o urejanju prostora - Zurep-1, 2002)

= strateški prostorski planski akt za statistično regijo

2) Regionalni prostorski načrt - RPN

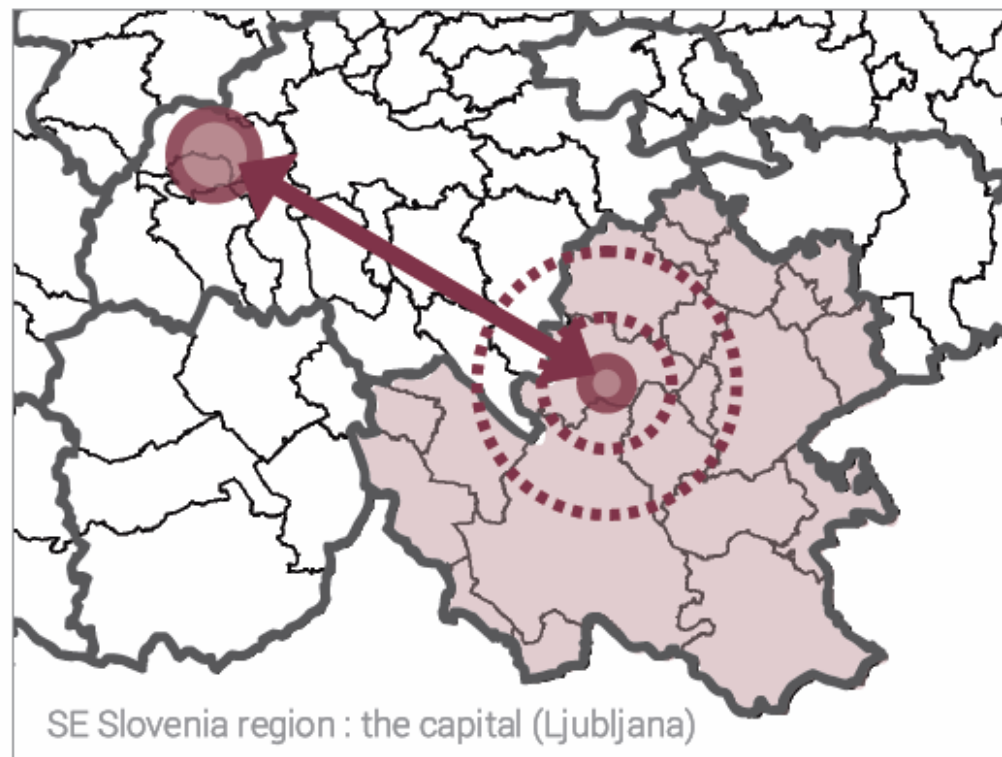
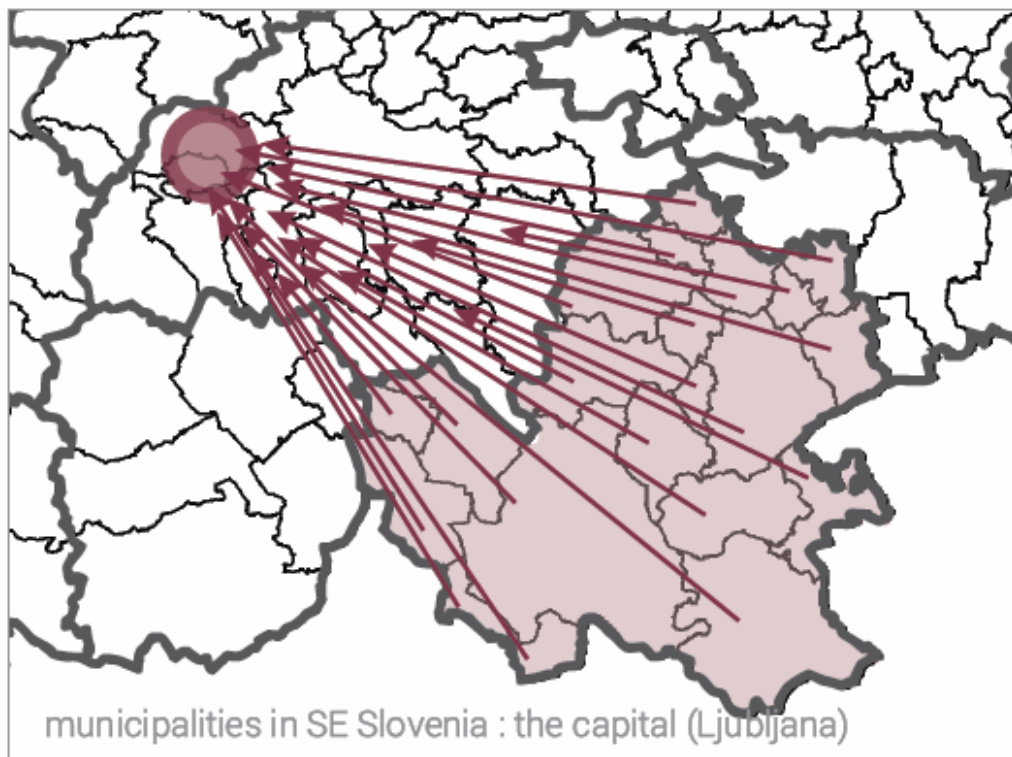
(Zakon o prostorskem načrtovanju - ZPNačrt, 2007)

= medobčinski izvedbeni prostorski akt za prostorsko ureditev regionalnega pomena

3)

Način dela pri pripravi RZPR za JVS

- za vse udeležene je bila regionalna raven novost
- sprotno vzpostavljanje metodologije izdelave RZPR, ker še ni bilo pravilnika
- interdisciplinarna delovna skupina (krajinski arhitekt, arhitekt, gradbenik - promet, gradbenik – preostala GJI, geograf, GIS)
- delavnice, operativni sestanki s predstavniki prostorskih služb občin, sprotno pridobivanje pripomb in potrjevanje delovnih faz
- usklajevanje z resorji (NUP) iz regije in ne iz posameznih občin

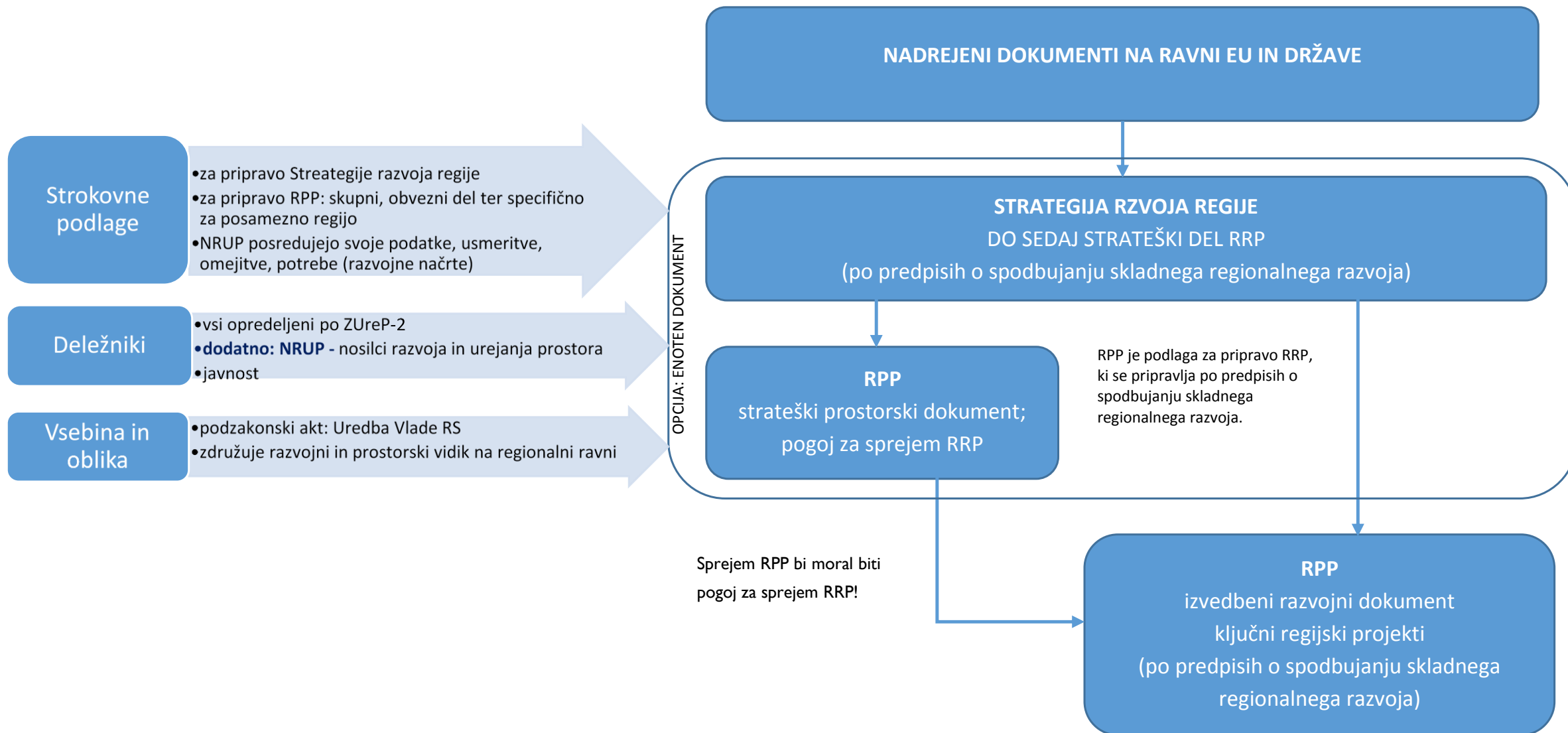
REGIONALNI PROSTORSKI PLAN – PROSTORSKI STRATEŠKI AKT

(70. ČLEN ZUREP-2, 2017)

- strateški prostorski akt za razvojno regijo, v katerem se uskladijo zasnove ureditev državnega pomena uskladijo in določijo zasnove prostorskih ureditev lokalnega pomena, ki segajo na območje več občin ali vplivajo na razvoj več občin
- Regionalni prostorski plan je podlaga za pripravo regionalnega razvojnega programa, ki se pripravlja po predpisih o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

PREDLOG MODELA RAZVOJNEGA IN PROSTORSKEGA PLANIRANJA NA REGIONALNI RAVNI

ODPRTA VPRAŠANJA

- Katere prostorske ureditve so regionalnega pomena? Ali so vse navedbe v ZUreP-2 relevantne?
- Ali bodo posamezni resorji znali in hoteli definirati svoje regionalne projekte?
- Problem uskladitev s SPRS– planiranje samo od zgoraj navzdol ali tudi od spodaj navzgor?
- Priprava RPP za vse regije bi morala potekati vzporedno, sočasno, po enakih principih (postopek priprave)
- Kakšne so možnosti za uspešno regionalno planiranje brez ustrezne administrativne ureditve na regionalni ravni (FUO/FUR - Strategija lokalne samouprave, 2016) ?

Hvala za pozornost!

[HTTPS://GIAM.ZRC-SAZU.SI/SL/#V](https://giam.zrc-sazu.si/sl/#v)

[HTTPS://WWW.FGG.UNI-LJ.SI](https://www.fgg.uni-lj.si)

[HTTP://WWW.IER.SI/ /](http://www.ier.si/)

[HTTP://WWW.ACER-NM.SI/](http://www.acer-nm.si/)